

Beslisnota voor het college

Datum 15 juni 2021

Openbaar

Openbaar

Onderwerp Privacy bij de aanpak Ondernijning
Versienummer 0.1

Portefeuillehouder Peter Snijders
Informant Marijn Hageman / Roger Janse
Afdeling Fysieke Leefomgeving
Telefoon (038) 498 2108
Email M.Hageman@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel 7.2.1 We versterken de sociale veiligheid door het voorkomen en tegengaan van criminaliteit, overlast en gevoelens die daarmee samenhangen
Begroting wijzigen Nee
Dekking ten laste van

Parafering datumparaaf
Afdelingshoofd
W. Visser
Portefeuillehouder

Raad
☐ Informatienota voor de raad
☐ Opinienota voor de raad
☐ Beslisnota voor de raad
☐ n.v.t.

Bijlagen

Ontwerp besluit

Het college besluit:

1. de burgemeester namens het college te laten beslissen om bij uitzonderlijke ondermijningscasuïstiek af te wijken van de geheimhoudingsbeperkingen op grond van de AVG of sectorale wetgeving.

Collegebesluit d.d.:

- ☐ Conform
- ☐ Gewijzigd
- ☐ Aangehouden
- ☐ Teruggenomen

Datum 15 juni 2021

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Voor de aanpak van ondermijning is het noodzakelijk om integraal te werken, ook binnengemeentelijk. Op basis van onze wettelijke taken en bevoegdheden beschikt de gemeente over informatie waarmee ondermijnende activiteiten in kaart kunnen worden gebracht en waarmee interventies uitgevoerd kunnen worden.

Om meldingen / vermoedens van ondermijning te onderzoeken is het nodig om de informatie rondom (rechts)personen en / of adressen in beeld te brengen en de informatie op die manier te verrijken. Het verrijkte signaal kan aanleiding geven om een onderzoek te starten en een plan van aanpak te formuleren. Voor het verrijken van informatie is het nodig om (persoons) gegevens te verzamelen. Persoonsgegevens die op grond van een wettelijke bevoegdheid zijn verzameld mogen niet zomaar gedeeld of verwerkt worden voor de aanpak van ondermijning.

Landelijk onderzoek

De aanpak van ondermijning is geen wettelijke taak op zichzelf en kent daarmee geen wettelijke basis voor het verwerken van persoonsgegevens. Voordat er persoonsgegevens mogen worden gebruikt voor de aanpak van ondermijning moet er gekeken worden naar de oorspronkelijke wet – en regelgeving op basis waarvan de persoonsgegevens zijn verzameld. Door de landsadvocaat is in opdracht van het Strategisch Beraad Ondermijning onderzocht welke wet- en regelgeving in het kader van de aanpak van ondermijning relevant is en of deze het toelaat om persoonsgegevens binnengemeentelijk te verwerken voor de aanpak van ondermijning. Er moet o.a. sprake zijn van doelbinding. In veel gevallen blijkt dit te kunnen. In een aantal gevallen slechts beperkt. Echter uit de analyse blijkt ook dat een aantal wetten een zodanige geheimhoudingsverplichting bevat, dat informatie die krachtens die wet is verkregen, niet voor andere doeleinden kan worden benut. De opbrengst van dit landelijke onderzoek heeft geleid tot een modelprotocol 'binnengemeentelijke gegevensdeling' bedoeld om gemeenten een handleiding te bieden bij dit vraagstuk.

Protocol

Op basis van genoemd modelprotocol hebben wij het privacyprotocol voor de gemeente Zwolle ontwikkeld. Dit protocol maakt inzichtelijk op welke wijze de informatiedeling in het kader van de aanpak van ondermijning is ingericht. Het beschrijft aan de hand van een stappenplan welke mogelijkheden we hebben om dat op een rechtmatige manier te doen, waarbij rekening wordt gehouden met de grenzen van bestaande wetgeving om informatie binnengemeentelijk te kunnen delen. Bij iedere stap van het beschreven proces moet een concrete afweging worden gemaakt of bepaalde persoonsinformatie in een voorliggend geval mag worden verstrekt. Dit vloeit voort uit de geldende wetgeving in samenhang met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en waarborgt het op een transparante en zorgvuldige wijze omgaan met persoonsgegevens. Het Zwolse privacyprotocol wordt in juni ter vaststelling aangeboden aan het MTZ danwel het afdelingshoofd.

Knelpunten

Uit onze analyse en de genoemde analyse van de landsadvocaat is de onderstaande wet- en regelgeving als mogelijke knelpunt gekomen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen wetten waarbij beperkt mag worden geraadpleegd en waarbij dit in geen enkel geval mag.

Datum 15 juni 2021

Beperkt raadplegen (doelbinding vereist):

- Huisvestingswet
- Woningwet
- Wet algemene bepalingen omgevingswet

Voor persoonsgegevens op grond van de Huisvestingswet, Woningwet en de Wabo geldt dat er een concrete doelbinding ontbreekt, waardoor gegevensdeling ten behoeve van de aanpak van ondermijning niet vanzelfsprekend is. Per casus moet goed worden afgewogen welke gegevens relevant zijn voor de aanpak van ondermijning. Het kan zijn dat er doelbinding ontstaat en de persoonsgegevens gedeeld mogen worden. In veel gevallen is het ook mogelijk om relevante gegevens te delen zonder dat de persoonsgegevens gedeeld worden. Te denken valt aan vergunningen gerelateerd aan adressen etc.

Nooit raadplegen (doelbinding vereist én strikte geheimhouding):

- Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
- Participatiewet
- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Jeugdwet
- Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen

Bovenstaande wetten kennen een strikte geheimhouding, dit betekent dat de informatie die krachtens die wet is verkregen, niet voor andere doeleinden kan worden benut. Dit kan gaan om informatie die wel degelijk relevant kan zijn voor de aanpak van de betreffende ondermijningscasus. Door de relevantie van de informatie kan het zijn dat toch doelbinding ontstaat, maar dat er nog steeds sprake is van geheimhouding. Dit betekent heel concreet dat de informatie nog steeds niet gedeeld mag worden volgens de AVG. De ontstane doelbinding is een sterk argument om toch te kiezen voor informatiedeling.

Voorstel

Om bij ernstige en zware casuïstiek (een (groot) algemeen belang) toch de mogelijkheid te hebben ook over betreffende relevante informatie te beschikken stellen wij een afwijkingsmogelijkheid van de AVG voor. Dit houdt in dat bij voorliggende gevallen de casus voorgelegd wordt aan de burgemeester en er in dat specifieke geval besloten kan worden om ondanks de geheimhoudingsverplichting toch over de relevante informatie te kunnen beschikken. Hiervoor is het nodig de burgemeester namens het college te laten beslissen om bij uitzonderlijke ondermijningscasuïstiek af te wijken van de geheimhoudingsbeperkingen op grond van de AVG of sectorale wetgeving. Dit betekent heel concreet dat de AVG en sectorale wetgeving wordt overtreden.

Dit voorstel is een tijdelijke oplossing waarbij we dit uiteraard zorgvuldig monitoren en evalueren. In de praktijk moet blijken hoe vaak we hier tegen aan lopen. Met deze ervaringen en inzichten onder de arm, willen we aandacht vragen in Den Haag voor structurele oplossingen voor de knelpunten rondom deze informatiedeling.

Argumenten

- Om ondermijning te kunnen bestrijden is het bij de aanpak belangrijk om informatie te verzamelen (waaronder persoonsgegevens) en met elkaar te kunnen combineren. Dit geeft

Datum 15 juni 2021

inzicht in de criminaliteit, de verwevenheid tussen onder- en bovenwereld, en daarmee ook de faciliterende bedrijvigheid die ondermijning mogelijk maakt. Het kan zelfs zo zijn dat wij als overheid ondermijning onbewust faciliteren door bijvoorbeeld het verstrekken van subsidies of vergunningen.

- Om zorgvuldig om te gaan met binnengemeentelijke (persoons)gegevens hebben wij een privacyprotocol opgesteld waarin wordt beschreven hoe de gemeente Zwolle omgaat met de binnengemeentelijke informatie en gegevensuitwisseling ten behoeve van de bestrijding van ondermijning. In dit protocol zijn waarborgen en privacychecks opgenomen.
- Het privacyprotocol biedt:
  - Inzicht op welke wijze de informatiedeling in het kader van ondermijning is ingericht;
  - transparantie;
  - onderbouwing bij bezwaarprocedures;
  - de mogelijkheid om nieuwe collega's goed in te werken op dit thema.
- In uitzonderlijke gevallen kan het toch nodig zijn om in afwijking van de geheimhoudingsplicht van bepaalde wetten persoonsgegevens te delen. Een voorbeeld hiervan is een melding over betrokkenheid van een criminele familie bij ondermijnende activiteiten. In dit geval kan het nodig zijn om informatie over jeugdigen in dit gezin te bevragen om zo de juiste interventies in te zetten en daarbij oog te hebben voor de gezinssituatie. Bij een dergelijke casus vragen we specifiek toestemming voor bevragen van deze informatiebronnen (b.v. Jeugdwet / Participatiewet). Het besluit om deze informatie te delen is casus afhankelijk en moet iedere keer zorgvuldig en goed gemotiveerd genomen worden. Aangezien deze informatiedeling wettelijk gezien niet toegestaan is, loopt de gemeente Zwolle risico's die om bestuurlijke verantwoording vragen.
- Als we in uitzonderlijke casuïstiek niet over genoemde informatie kunnen beschikken is de aanpak gericht op interventies die mogelijk afbreuk doen aan de zorgkant van de problematiek (b.v. in het gezin).
- Ook krijgen we beter inzicht in de gevolgen van dit knelpunt als we zien wat delen van deze informatie oplevert en wat we anders gemist hadden. Op deze manier kunnen we de knelpunten beter onder het voetlicht brengen van de landelijke politiek in Den Haag.
- Het college is eindverantwoordelijk voor het naleven van de AVG. In verband met de voortgang en afbreukrisico in de casus vragen we het college om deze 'afwijkingsbevoegdheid' bij de burgemeester neer te leggen.
- De privacy-officer is nauw betrokken geweest bij het opstellen van het protocol en ondersteunt dit privacyprotocol.

Risico's

- Aan het vaststellen van het privacy protocol zitten geen risico's verbonden. Er wordt helderheid gegeven over de verwerking van persoonsgegevens en het werkproces voor de aanpak van ondermijning. Het protocol kan het (bestaande) risico op (gegronde) klachten met betrekking tot gegevensverwerkingen mogelijk verkleinen.
- Aan een afwijkingsbesluit om toch informatie te delen en te verwerken ten behoeve van de aanpak van ondermijning zitten risico's verbonden. De kans op een (gegronde) klacht van de persoons die onderzocht wordt is groter. Bij een gegronde klacht kan door de betrokkene een schadevergoeding worden geëist. Indien dit wordt geëist moet er gekeken worden naar de mate waarin betrokkene in zijn of haar persoonlijke levenssfeer is geraakt.